

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece
izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO

Models of Response to Educational Needs of Children
at Risk of Social Exclusion in ECEC Institutions

Ovaj je rad financirala Hrvatska zaklada za znanost projektom IP-2019-04-2011

This work has been fully supported by Croatian Science Foundation under the project IP-2019-04-2011

Profesionalni razvoj odgojitelja i kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa u odnosu na djecu u riziku socijalne isključenosti

doc.dr.sc. Adrijana Višnjić Jevtić

doc.dr.sc. Ivana Visković

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO

Models of Response to Educational Needs of Children at Risk of Social Exclusion in ECEC Institutions

ZNANOST

specifično područje,
metode (rada / istraživanja),
ishodi,
triangulacija (usporedljivost)

- egzaktnost (dokazivost)
- ponovljivost
- rigidne procedure

PRAKSA

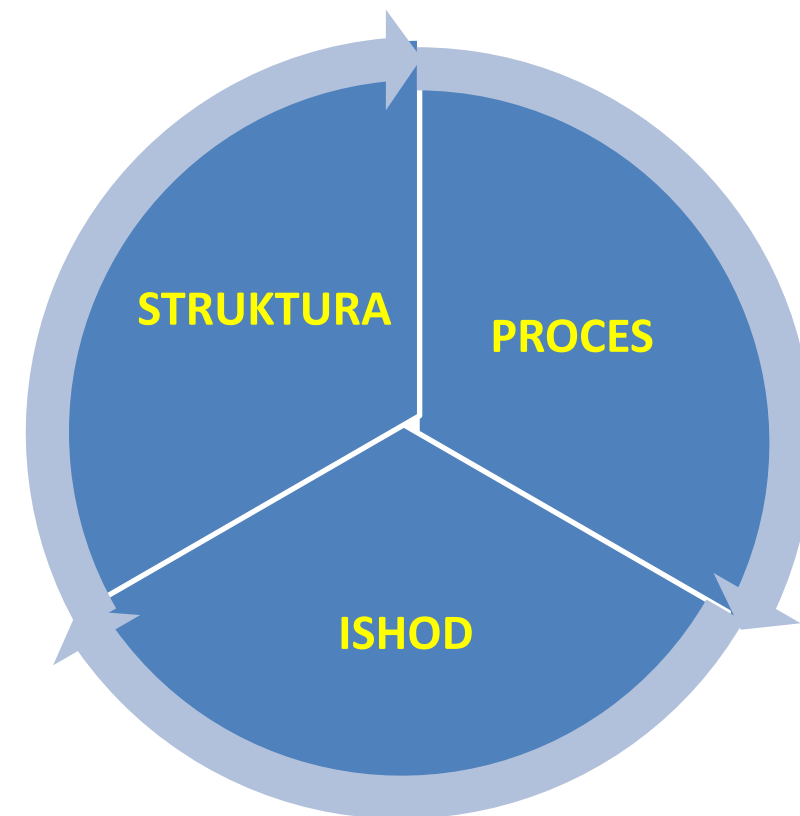
- teško dokazivo
- nepredvidljivost
 - fleksibilnost

UMREŽENOST

KVALITETA INSTITUCIONALNOG RPOO

- **Rana uključenost u sustav RPOO tumači se kao „ključan instrument za borbu protiv nejednakosti i obrazovnog siromaštva“** (Preporuka, 2019, stavka 4).
- **Profesionalne kompetencije, osobne paradigme i stavovi odgajatelja** prema inkluzivnom obrazovanju mogu doprinijeti smanjivanju rizika socijalne isključenosti djece i razvoju kvalitete odgojno-obrazovnog procesa i dobrobiti za svu djecu.

ISTRAŽIVANJE KVALITETE ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA INSTITUCIONALNOG RPOO

- pilot istraživanje
- 146 odgajatelja iz SDŽ
- glavno istraživanje
- 1 324 odgajatelja
- 61 ustanova u 17 županija

Visković, I. (2021). Inclusive pedagogical practice as a predictor of quality early childhood education. *European Journal of Educational Research*, 10(4), 1711-1725.

KVALITETA ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA INSTITUCIONALNOG RPOO

**Socijalne interakcije
(dijete – odgajatelj)**

**Odgojno-obrazovne
strategije**

**Demokratske
vrijednosti**

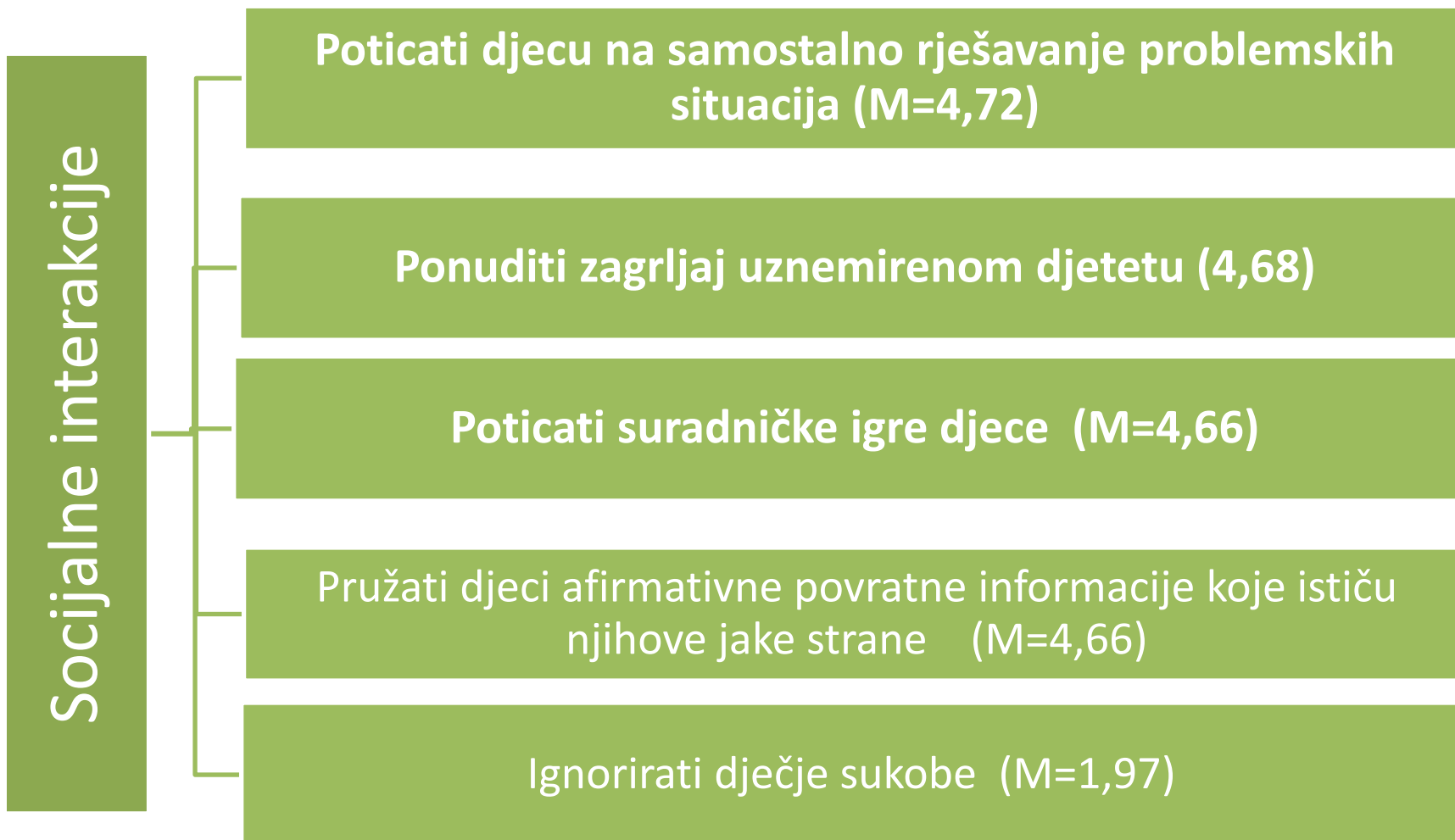
**Planiranje, praćenje,
vrednovanje**

**Suradnja i
partnerstvo**

**Postupci odgajatelja
u odgojno-
obrazovnom procesu**

Uvjeti

**Profesionalne
kompetencije
odgajatelja**

Odgojno-obrazovne strategije

Tražiti savjet drugih stručnjaka kad posumnjamo da dijete odstupa od tipičnog razvoja (M=4,74)

Poticati refleksije djece na aktivnosti u kojima su sudjelovali (4,56)

Poticati djecu na dokumentiranje osobnog procesa učenja (M=3,98)

Naglašavati normativna postignuća djece (M=2,84)

Demokratske vrijednosti

Urediti sobu dnevnog boravka ilustracijama koje ukazuju na različitost djece (M=4,23)

Ignorirati dječje primjedbe koje sadržavaju predrasude (M=1,97)

Planiranje

Prilagoditi aktivnosti dječjim interesima (M=4,72)

-

praćenje

Koristiti resurse zajednice (M=4,68)

-

vrednovanje

Dokumentirati dječji osobni razvoj (M=4,56)

Provjeravati usklađenost kurikuluma s potrebama djece koristeći akcijska istraživanja (M=4,44)

Planirati aktivnosti sukladno dogovorima s djecom (M=4,43)

Koristim univerzalni dizajn okruženja za učenje kako bi ono odgovaralo svoj djeci (M=3,32)

Glavno istraživanje

UVJETI

U ustanovi postoje uvjeti i mogućnosti za poticanje inicijative, autonomije i samostalnosti djece, neovisno o njihovim razvojnim, zdravstvenim, obiteljskim, socijalnim, kulturalnim i drugim specifičnostima ($M= 4,35$; $SD = 0,674$).

Kvaliteta pedagoške prakse

Ohrabrivanje djece u RSI da izrazi vlastito mišljenje i uvažavanje istog (M=4,57)

Stvaranje prilika za učenje uvažavanja različitosti među djecom (M=4,54)

Aktivan rad na razvoju kulture grupe i zajedništva sve djece u odgojnoj skupini (M=4,48)

Poticanje djece u RSI na dokumentiranje osobnog procesa učenja. (M=3,50)

Osobno uključivanje u aktivnosti u zajednici radi zagovaranja prava djece u RSI na kvalitetno obrazovanje. (M=3,46)

Uključivanje članova obitelji djece u RSI u donošenje odluka o radu odgojne skupine. (M=3,13)

KLJUČNI FAKTORI

KVALITETNE PEDAGOŠKE PRAKSE

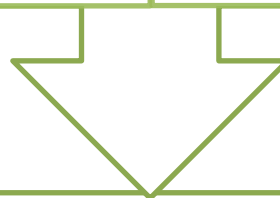
Pilot istraživanje

Profesionalne kompetencije
odgojitelja

Suradnja i razvoj
partnerskih odnosa

Usmjerenost na dječji
individualni razvoj

Strategije učenja

Glavno istraživanje

Dječja
agentnost

Tolerancija

Uvažavanje
različitosti

Suradnja

Strategije
umanjivanja
stereotipa

Razvoj
individualnosti

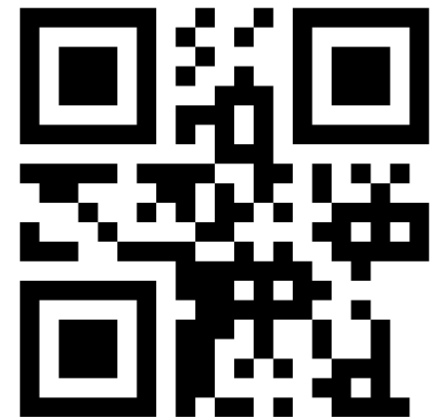

JAVNA OBRAZOVNA POLITIKA
(nacionalna i lokalna razina)

PROFESIONALNE KOMPETENCIJE ODGOJITELJA

- Procijenite u kojoj mjeri organizirate okruženje koje pridonosi kvaliteti pedagoške prakse...
 - Uzmite pametne telefone
 - U web pregledniku pronađite stranicu www.menti.com
 - Ukucajte kod **8370 1370**
 - Procijenite ponuđene tvrdnje ocjenama od 1 do 7

(Arthur, Davison i Lewis,
2005; Domović, 2011;
Višnjić Jevtić, 2018)

PROFESIONALNOST ODGAJATELJA

- **Funkcionalne, procesne, kontekstualne i etičke kompetencije** (Višnjić Jevtić, 2018).
- **Afirmativni stavovi, inkluzivne vrijednosti:**
 - povjerenje u dječje mogućnosti,
 - socijalna i etičku osjetljivost,
 - tolerancija, poštovanje i uvažavanje različitosti (osobnih i kulturoloških) djece i obitelji, otvorenost prema drugima i drukčijima, jednakopravnost svih ljudi i suradnju, konstruktivna komunikacija s roditeljima, suradnja s lokalnom zajednicom i (Arthur, Davison i Lewis, 2005; Domović, 2011; Seghedin, 2014).
- **Stručno usavršavanje, cjeloživotno učenje i umrežavanje**
(Carpenter, 2015; Marfuga, Turalbayeva, Jandildinov, i Moshkalov, 2013; Visković i Višnjić Jevtić, 2018)

PROFESIONALNE KOMPETENCIJE ODGOJITELJA

*Biti
kompetentan*

Zahtjevi profesije ,
često je
određen
minimalnim
standardima
profesije

*Imati
kompetencije*

Osobine koje
omogućuju
kompetentno
djelovanje

(Eraut, 2003)

Kako odgojitelji vide profesionalni razvoj (nalazi pilot istraživanja)

„Umrežavati“ se s drugim praktičarima radi potpore.

Dodatno se (ne)formalno obrazovati u području razvojnih rizika djece .

Redovito sudjelovati na seminarima koje organizira AZZO.

Dodatno se (ne)formalno obrazovati u području socijalnih rizika djece .

Surađivati s znanstvenicima radi provjere znanstvenih postavki u odgojno-obrazovnoj praksi

Provjeravati vlastitu praksu na stručnom skupu.

Mijenjati profesionalnu praksu prema prijedlozima u suvremenim stručnim časopisima.

Što kaže teorija? (Stewart, 2014)

PROFESIONALNO
UČENJE

- PROFESIONALNE ZAJEDNICE
- MIJENJA TEORIJE I PRETPOSTAVKE

PROFESIONALNI
RAZVOJ

- CIKLUS RADIONICA/PREDAVANJA
- MIJENJA PRAKSU

STRUČNO
USAVRŠAVANJE

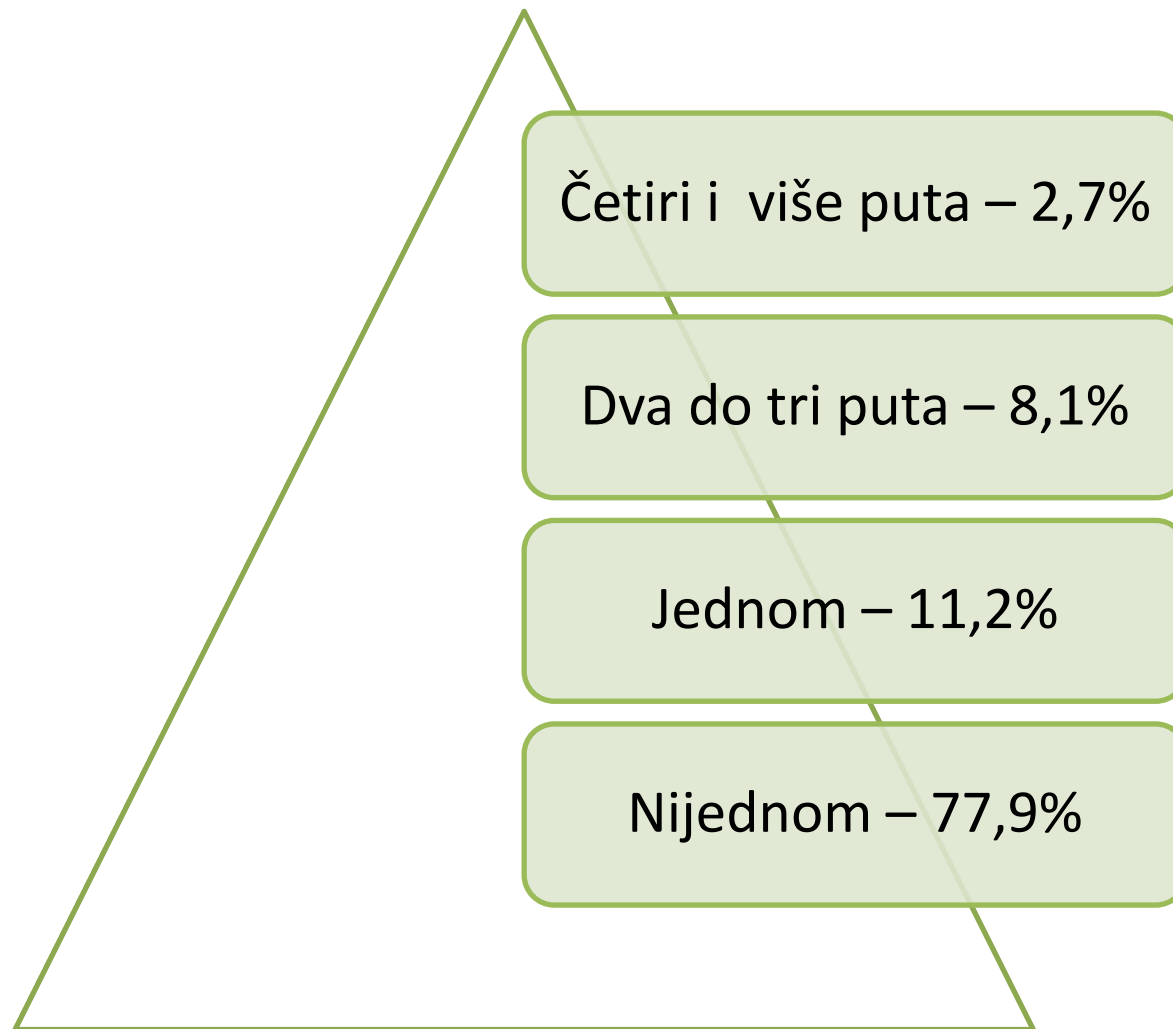
- JEDNA RADIONICA/PREDAVANJE
- GRADI ZNANJE

ČITANJE

- INDIVIDUALNO
- GRADI SVIJEST

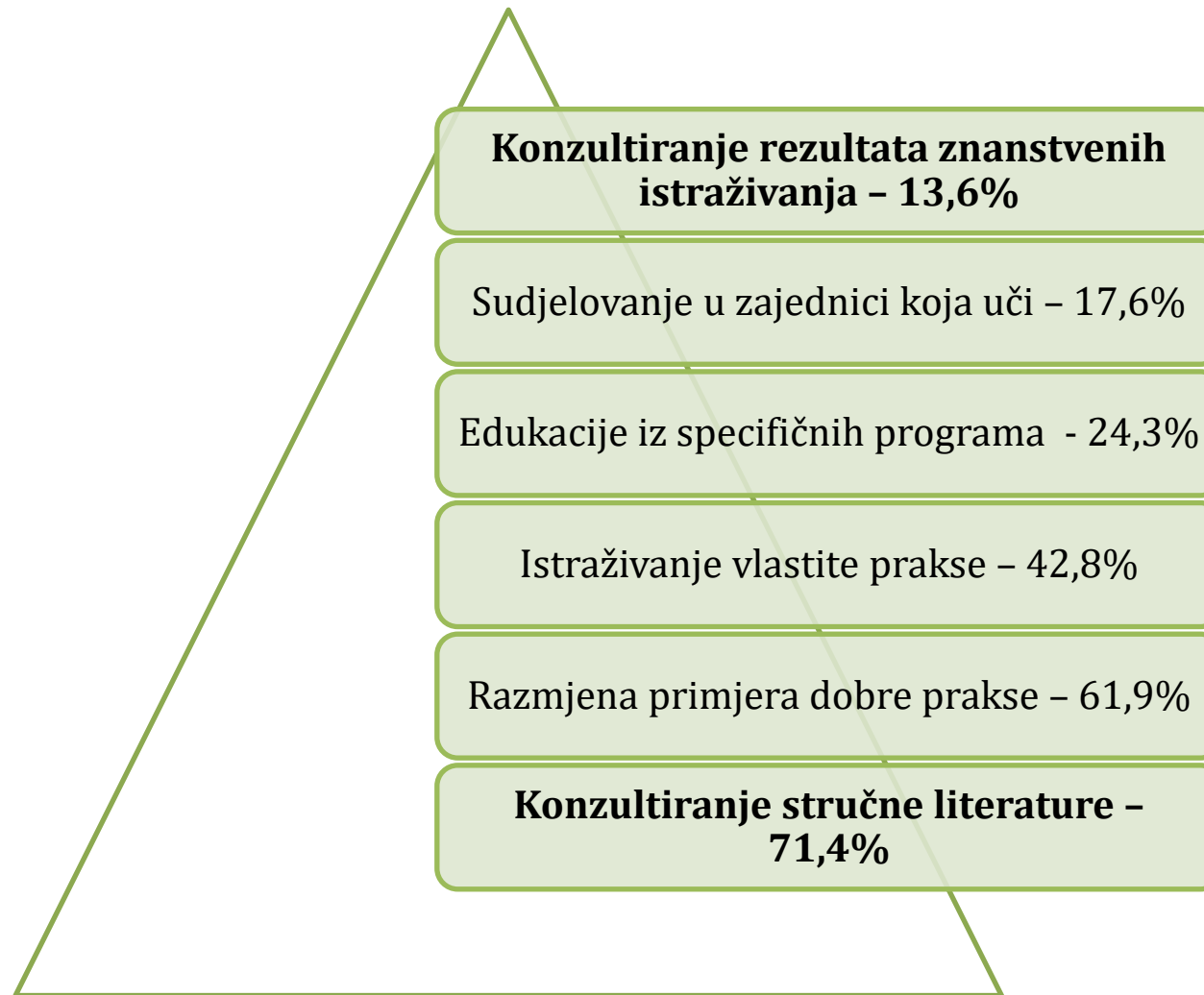

Koliko se usavršavaju odgojitelji u području odgoja i obrazovanja djece izložene riziku socijalne isključenosti?

Kako se
usavršavaju
odgojitelji u području
odgoja i obrazovanja
djece izložene riziku
socijalne
isključenosti?

Kako unaprijediti profesionalni razvoj odgojitelja?

Umrežavanjem

Kontinuiranim učenjem

Promišljanjem o vlastitoj (i tuđoj) praksi

Suradnjom sa znanstvenicima

ZAKLJUČNO

- Procjena (dimenzija kvalitete pedagoške praxe i pojedinih odgojno-obrazovnih postupaka prema djeci u riziku socijalne isključenosti) odgajatelja u uzorku povezana je (djelomično) s dobi i radnim iskustvom- odgajatelji s više godina radnog staža procjenjuju se kao kompetentniji.
- **Samoprocjena osobne kompetentnosti povezana je s procjenom uvjeta rada.**

Za raspravu

- **Korištenje univerzalnog dizajna okruženja za učenje** kako bi ono odgovaralo svoj djeci, bez potrebe dodatnih prilagodbi sposobnostima i mogućnostima pojedine djece.
- **Jednakopravno poštivanje običaja svih religijskih zajednica koje koegzistiraju u društvu.**
- Zapreke u ostvarivanju profesionalnog razvoja.
- Znači li partnerstvo s roditeljima da roditelji mogu/moraju odlučivati o kurikulumu vrtića, odgojne skupine i primjerice zapošljavanju odgojitelja.

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO

Models of Response to Educational Needs of Children at Risk of Social Exclusion in ECEC Institutions